

Borze v preteklem tednu

15. maj – 19. maj 2023, leto XV, št. 21

NLB Skladi, d.o.o.

Timotej Žlof

Finančni analitik

Ameriški javni dolg in delniški tečaji družno proti vrhu

V ZDA so se v preteklem tednu stopnjevala pogajanja za dvig omejitve javnega dolga, ki se naglo približuje zgornji meji, postavljeni pri 31,4 bilijona dolarjev. V primeru, da do dviga ne bo prišlo, bo po besedah ameriške ministrice za finance Janet Yellen, ZDA 1. junija zmanjkalo denarja za plačila obveznosti. Kljub omenjeni problematiki so se nekateri delniški indeksi znašli na devetmesečnih vrhovih.

v EUR	Donosnost v zadnjem tednu* (12. 5. 2023 – 19. 5. 2023)	Donosnost letos* (31. 12. 2022 – 19. 5. 2023)
Svet - MSCI World	+1,56%	+9,23%
ZDA - S&P 500	+2,00%	+8,79%
Evropa - DJ STOXX 600	+0,87%	+12,62%
Japonska -Topix	+1,81%	+8,87%
Trgi v razvoju - MSCI Emerging markets	+0,81%	+2,00%

* vključujoč dividende, preračunano v EUR, vir: Bloomberg

Kar bi načeloma morala biti zgolj tehnična sprememba – spomnimo, ZDA so do sedaj zgornjo mejo javnega dolga od leta 1960 dvignile že 78-krat – se vse bolj sprevača v nelagodno bitko s časom in potencialnimi neslutnimi posledicami morebitnega bankrota največjega svetovnega gospodarstva. Razlog, da omenjena zagata ne straši udeležencev na finančnih trgih, najbrž tiči v podobnosti z že videno situacijo iz avgusta 2011, ko je dogovor o zvišanju zgornje meje dolga bil dosežen tako rekoč »pet pred dvanajsto«. Tudi tokrat vlagatelji računajo, da si nihče izmed politikov konec dneva ne želi bankrota lastne države zaradi politično določene meje javnega dolga. Tečaji ameriških delnic so se v preteklem tednu zvišali predvsem v luči visoke perspektive razvoja umetne inteligence in novih tehnoloških prebojev. Vse bolj vroče postajajo tehnološke delnice in sektor polprevodnikov, saj je vrednost indeksa samo v preteklem tednu v ZDA porasla za 8,24 %. Nekaterе delnice, ki so bile poraženke preteklega leta, kot je na primer Nvidia, ki je lani izgubila skoraj 50 % vrednosti, so se v letošnjem letu podražile že za več kot 100 %. Nekoliko se je polegel tudi nemir okoli regionalnih bank, potem ko je Western Alliance Bancorp objavil podatek, da se je obseg depozitov v drugem četrtletju do sedaj zvišal za 2 milijardi dolarjev. Vodilni ameriški delniški indeks S&P 500 je tako teden končal tik pod mejo 4.200 točk, kar je najvišje po avgustu lani, na devetmesečnem vrhu se je znašel tudi tehnološki indeks Nasdaq. V petek pa so vlagatelji budno spremljali govor predsednika ameriške centralne banke (Fed), ki je bil glede nadaljnjih dvigov obrestnih mer previdnejši. Jerome Powell je namreč izpostavil, da je trenutna obrestna mera že restriktivna in da je dejanski vpliv trenutne obrestne mere in bančnega stresa negotov. Konec tedna so se posledično pričakovanja za dvig obrestne mere na junjskem zasedanju znižala na 25 %.

V Evropi pa je ob odsotnosti energetske krize Evropska komisija zvišala napovedi o gospodarski rasti v evroobmočju z 0,9 % na 1,1 % v letošnjem letu in z 1,5 % na 1,6 % za prihodnje leto. Na drugi strani sicer aktualne makroekonomske objave kažejo nekoliko drugačno sliko, saj je proizvodnja v evroobmočju v mesecu marcu glede na predhodni mesec upadla za 4,1 %, na letni ravni pa za 1,4 %. Negotovosti pritrjuje tudi nemški ekonomski inštitut za raziskave ZEW, ki je poročal, da je razpoloženje vlagateljev upadlo tretji mesec zapored in je po koncu preteklega leta ponovno v negativnem območju. Veliko dela prav tako čaka še ECB, saj sta podatka o splošni inflaciji pri 7 % in jedrni pri 5,6 % ostala nespremenjena glede na marčevsko objavo in nakazujeta, da je pot proti ciljnim 2 % še dolga. Kljub temu pa evropski delniški indeksi, kot sta na primer nemški DAX in francoski CAC 40, na krilih nizkih cen plina in obuditev kitajskega povpraševanja nadaljujejo z doseganjem novih najvišjih vrednosti.

Od razvitih delniških trgov ne gre pozabiti na Japonsko, kjer so vrednosti vodilnih delniških indeksov Nikkei 225 in Topix prav tako na 33-letnih vrhovih, k čemur so pretežno prispevale dobre četrtletne objave poslovnih rezultatov podjetij, kakor tudi vse več zanimanja za japonske delnice s strani tujih vlagateljev. Spodbuden je tudi podatek, da je japonsko gospodarstvo v prvem četrtletju zrastle za 1,6 %, kar je več od pričakovanj. Kljub 3,4 % letni inflaciji, ki je za to državo neznačilno visoka, pa japonska centralna banka vsaj zaenkrat še vedno kaže zavezanost ohlapni monetarni politiki. Do spremembe na političnem parketu pa bi lahko prišlo v Turčiji, kjer bo v nedeljo potekal drugi krog predsedniških volitev. Volivci v prvem krogu nobenemu od kandidatov niso namenili večine in v ponedeljek po volitvah so cene turških delnic padle do te mere, da je bilo trgovanje nekaj časa celo ustavljeno. V nadaljevanju tedna pa se niso uspele v celoti pobrati in teden so v petek zaključile 6,32 % nižje. Vlagatelji se namreč bojijo nadaljevanja nekonvencionalne ekonomske politike dolgoletnega predsednika Erdogana.

Opozorilo: Ta dokument je pripravila in izdala družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o., Tivolska ulica 48, Ljubljana, info@nlbskladi.si, ki je nadzorovana s strani Agencije za trg vrednostnih papirjev, Poljanski nasip 6, Ljubljana. Dokument je bil pripravljen izključno za boljše razumevanje finančnih instrumentov in delovanja trga kapitala in ne pomeni ponudbe oziroma povabila k ponudbi za nakup ali prodajo v dokumentu obravnavanih finančnih instrumentov oziroma kakršnihkoli drugih finančnih instrumentov, povezanih z obravnavanimi finančnimi instrumenti. Dokument prav tako ne predstavlja osebnega priporočila oziroma investicijskega svetovanja po 11. členu Zakona o trgu finančnih instrumentov (Ur.l. RS št. 77/2018 s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZTFI-1), saj ne upošteva investicijskih ciljev, finančne situacije in specifičnih potreb osebe, ki se je na kakršenkoli način seznanila z delom ali celotno vsebino tega dokumenta. Dokument prav tako ne pomeni naložbenega priporočila iz 20. člena Uredbe o zlorabi trga (Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga, v nadaljevanju: Uredba o zlorabi trga). Informacije so bile pridobljene na podlagi javno dostopnih podatkov, za katere avtor meni, da so verodostojne, vendar pa za njihovo natančnost in celovitost ne jamčimo. Informacije ne predstavljajo notranjih informacij po 7. členu Uredbe o zlorabi trga. Družba NLB Skladi ne prevzema odgovornosti za posledice odločitev, sprejetih na podlagi mnenj in informacij, ki jih vsebuje ta dokument. Omenjeni podatki in tem dokumentu ne pomenijo priporočila za nakup ali prodajo katerikoli vrednostnih papirjev, finančnih naložb ali naložbenih skupin niti javne ponudbe vrednostnih papirjev, ampak le podatke in ocene, izdelane na podlagi javno dostopnih informacij, namenjene obveščanju zainteresiranih strank. Družba NLB Skladi je in bo sklepala posle z nekaterimi vrednostnimi papirji ali naložbenimi skupinami, ki so navedene v tem dokumentu, in z drugimi vrednostnimi papirji. V te vrednostne papirje in naložbene skupine nalagajo tudi investicijski skladi in portfelji strank gospodarjenja s finančnimi instrumenti, ki jih upravlja družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. Oseba, ki v tem dokumentu podaja mnenja in komentarje glede dogodkov na kapitalskih trgih (in/ali z njo povezane osebe), del osebnega premoženja neposredno ali posredno (prek investicijskih skladov) investira tudi v vrednostne papirje izdajateljev iz geografskih območij in/ali gospodarskih panog, v zvezi s katerimi podaja mnenja. Razmnoževanje prispevka, delno ali v celoti, brez izrecnega dovoljenja avtorja ni dovoljeno.